

وزارت امور زنان
معینیت مسلکی و پالیسی

پالیسی ملی تقویت مشارکت زنان در پروسه انتخابات

سال ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۳	مقدمه.....
۵	پیام وزیر امور زنان.....
۶	پیشینه انتخابات و انواع انتخابات در افغانستان.....
۷	هدف و مقاصد پالیسی.....
۷	ساحه تطبیق پالیسی.....
۷	مبنای پالیسی.....
۸	تحلیل وضعیت.....
۱۴	چالش های زنان درانتخابات.....
۱۴	راه حل های پیشنهادی.....
۱۵	مکلفیت ها ومسئولیت های ادارات ونهادها ذیربط پالیسی.....
۱۹	روش و چگونگی تطبیق پالیسی.....
۲۰	نظارت از تطبیق پالیسی.....
۲۰	ضمایم.....

مقدمه

زنان به عنوان نیروی بالقوه در یک جامعه عمل می کنند، نیروی که می تواند در آینده سیاسی واجتماعی یک حکومت نقش بسزای بازی کند در تمامی نظام های دموکراتیک ، قوانین، حقوق مساوی تمامی اتباع کشور ها را صرف نظر از جنسیت ، قوم و محدوده جغرافیایی تضمین می کند.

ماده هفتم قانون اساسی افغانستان "بر رعایت منشور ملل متحد ، میثاق های بین المللی و اعلامیه جهانی حقوق بشر تاکید می نماید" ، ماده بیست و دوم قانون اساسی بیان می دارد که " هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع می باشد" روی این مبنا زنان می توانند در تمام پروسه ها سهیم باشند و اراده خویش را به نمایش بگذارند و حضور فعال در جامعه داشته باشند. انتخابات یک روند مردم سالار و دموکراتیک در کشور های متمدن و آزاد اندیش می باشد که مبنای آن همان رای است که اشخاص نظر خویش را بوسیله آن اعمال می کنند و نماینده های خود را به پارلمان و شوراها می فرستند تا اراده مردم شان را تمثیل کنند.

هنوز هم تعدادی از زنان در افغانستان از مسولیت های شان در قبال جامعه بی خبرند و این امر باعث شده تا آنها نتوانند بشکل درست حضور و معنی حضور گسترده خویش را در روند مشارکت سیاسی دقیق درک که حضور آنها چه اهمیتی عظیمی دارد در انتخابات کشور ، در صورت که سطح تشخیص و آگاهی زنان از طریق رسانه ها ، دولت ، جامعه مدنی و مسولان مربوطه بالا برود مشارکت زنان

در تاریخ و تمدن بشری فراز و فرود های داشته است. در حقوق سیاسی زنان از نظر اسلام تحریر گردیده است که اولین حق سیاسی حق رای دادن است که زن و مرد از حقوق یکسان مستفید میشوند و تفاوتی بین رای زن و مرد وجود ندارد .

اهمیت آرای زنان برای هر یک از نامزدها می تواند سرنوشت ساز باشد. هر قدر میزان مشارکت سیاسی و حضور زنان در انتخابات پر رنگ باشد به همان اندازه موجودیت آنان را فعال و گسترده نشان می دهد، باور های جامعه را به خود جلب نموده زنان اعتبار و جایگاه بیشتر پیدا میکنند. از آنجایی که زنان بخشی عمده ای از پیکر اجتماع را می سازند، نقش اساسی در تعیین سرنوشت سیاسی کشورها نیز دارند. زنان افغان که از گذشته تا حال همواره با محرومیت های گوناگونی زندگی نموده اند، میزان مشارکت شان در زندگی سیاسی به نسبت واکنش و مقاومت جامعه ای مردسالار نیز کم رنگ بوده است.

بدین لحاظ انتخابات یک فرصت خوب برای تثبیت جایگاه زنان و حمایت زنان از زنان توانمند منحصیث صدا بلند کننده بغض ها آرمانها و خواست های زنان مظلوم است . انتخابات در سرنوشت کشور تغییر وارد مینماید . عدم حضور پر رنگ زنان در انتخابات نیم جامعه را فلج میسازد . بنابراین وزارت امور زنان در بر آورده شدن خواست

های دموکراتیک و پیاده نمودن تعهدات ملی و بین المللی تلاش مینمایند از طریق پالیسی ها و برنامه های آگاهی دهی حضور و نقش زنان را در تمام موارد بخصوص انتخابات که مشارکت سیاسی زنان را در جامعه برجسته میسازد. حمایت قانونی از حقوق زنان و تسجیل آن در قوانین افغانستان به عهده زنان عضو نهاد های قانونگذار می باشد که همزمان با همکاری در روند کلی اجتماعی و مسایل مربوط به قانونگذاری، به طور خاص به امور زنان می پردازند.

هرگاه برای رای دهی به زنان مشارکت نشود و زنان در رای دهی مشارکت نکنند، امیدی برای نهادینه کردن قانونی و حقوق زن وجود نخواهد داشت. وزارت امور زنان در تلاش آن است تا از طریق پالیسی ها طرح ها و برنامه های موثر نقش زنان را در جامعه فعال جلوه داده در کنار موسسات همکار در رشد و ترقی زنان بخصوص در بخش مشارکت سیاسی همگام و همکار می باشد .

پیام وزیر امور زنان

به تاسی از اصول شریعت اسلامی و قوانین نافذه کشور همچنان اصول دموکراسی، انتخابات یک اصل برای تامین اشتراک مساویانه زنان و مردان در بعد مشارکت سیاسی و تصمیم گیری میباشد. دولت افغانستان از رهبری و مشارکت سیاسی زنان در تمام عرصه های زندگی بخصوص در روند تصمیم گیری و مشارکت جمعی در راه رسیدن به دموکراسی و تطبیق کننده یکی از مهمترین تعهدات بین المللی حمایت میکند .

با ایجاد شرایط نسبی برای مشارکت زنان در پروسه انتخابات، حضور و نقش زنان در سطوح مختلف چهار دور انتخابات گذشته در کشور کم رنگ و ضعیف بوده که علت اساسی آن در حاکمیت عرف و عادات ناپسند سنتی که مغایر با ارزش های اسلامی، کم سواد و یا بیسواد زنان ضعف آگاهی زنان و مردان از حقوق اساسی و شرعی شان، بی باوری ها نسبت به توانمندی زنان در سطوح رهبری کشور، خشونت و نا امنی های متداوم در کشور عنوان داده شده ازین رو جهت تقویت نقش و حضور فعال زنان در این پروسه ملی هم به عنوان انتخاب شوندهم انتخاب کننده و هم شرکت کننده در مرحله راه اندازی و تطبیق انتخابات ایجاب داشتن یک پالیسی به سطح کشور را مینماید تا در روشنی آن حضور زنان برجسته شده و تطبیق آن عملا نقش فعال زنان در انتخابات را تضمین نماید .

در زمینه بهبود وضعیت فوق برای زنان و تثبیت اهمیت رای زنان در انتخابات لزومیت رشد آگاهی عامه در خصوص حق اشتراک زنان در پروسه انتخابات بحیث انتخاب شونده و انتخابات کننده و همچنان عملی سازی پروسه انتخابات جدا مشهود و لازمی بوده، تلاش صورت گیرد تا توانمندی و ظرفیت زنان تا سطح رهبری تقویت گردد، زیرا آگاهی عامه و توانمندی زنان نقش اساسی در کاهش خشونت هاعلیه زنان داشته که این همه در یک جامعه مصوون و دارای امنیت بهتر امکان پذیر خواهد بود، بدین منظور با در نظر داشت نکات اساسی ذکر شده میتوان برای رسیدن به هدف حضور زنان در انتخابت را سهولت بخشیم.

از آنجاییکه انتخابات مهمترین مشخصه یک نظام دموکراتیک است. انگیزه مشارکت در انتخابات، باورمندی و حرکت به سوی ساختن یک جامعه مدنی عاری از تفاوت های تحمیلی جنسیتی، اجتماعی و سیاسی می باشد. انتخابات برای زنان افغانستان فرصت پر بهاست که مدافعان حقوق زن از طریق رسیدن به نهاد قانون گذار قوه مقننه آرمانهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و خواست های زنان را قانونمند و نهادینه میسازند.

پیشینه انتخابات و انواع آن در افغانستان

دولت جمهوری اسلامی افغانستان سیستم حکومتداری ریاستی دارد که ریس جمهور آن به مدت پنج سال برای دو دور میتواند انتخاب شود. مطابق قانون اساسی کشور ریس جمهور کشور ریس دولت است که در راس هر سه قوه مقننه، قضاییه، و اجراییه قرار دارد، پارلمان افغانستان (شورای ملی) دارای دو اتاق یعنی ولسی جرگه (مجلس نمایندگان) با ۲۵۰ عضو مشرانو جرگه (مجلس سنا) با ۱۰۲ عضو میباشد، شورای ولایتی در ۳۴ ولایت کشور مجموعاً ۴۵۸ عضو دارد که تعداد اعضای هر شورا به اساس نفوس هر ولایت تعیین گردد.

اعضای شورای های ولایتی برای چهار سال انتخاب میشوند . ریس جمهور حامد کرزی در سال ۲۰۰۴ برای اولین بار و در سال ۲۰۰۹ برای بار دوم به حیث ریس جمهور افغانستان انتخاب گردیده بود. و مطابق قانون اساسی برای بار سوم نمیتوانست خود را به این پست کاندید نماید.

انتخابات ریاست جمهوری و شورای ولایتی سال ۲۰۱۴ پنجمین انتخابات در افغانستان بعد از توافق بن در سال ۲۰۰۱ میباشد. در سال ۲۰۰۴ به تعداد ۷,۳ میلیون نفر رای دهنده در انتخابات اشتراک نموده بودند که ۳۷٪ فیصد اشتراک کننده گان زنان بود، در سال ۲۰۰۵ در انتخابات پارلمانی ۶,۴ میلیون رایدهنده اشتراک نموده که ۴۱ درصد اشتراک کنندگان را زنان تشکیل میدادند، در سال ۲۰۰۹ در انتخابات ریاست جمهوری ۵,۹ میلیون نفر رای دهنده اشتراک کرده بودند که از جمله این تعداد ۳۹٪ آن زنان به حیث رایدهنده اشتراک ورزیده بود. در انتخابات پارلمانی سال ۲۰۱۰ تعداد رای دهنده گان به ۴,۲ میلیون میرسید که زنان در آن ۳۹ درصد اشتراک کنندگان را تشکیل میداد.

در انتخابات پارلمانی سال ۲۰۱۴ فیصدی زنان به ۳۶٪ فیصد کاهش یافت. به تعداد ۳۰۵ کاندید زن در سر تا سر ۳۴ ولایت افغانستان رقابت نمودند که از جمله ۳۰۵ کاندید در نتیجه ۶۷ زن موفق گردید به حیث عضو ولسی جرگه در شورا حضور یابند.

انواع انتخابات در افغانستان

- انتخابات ریاست جمهوری
- انتخابات شورای ملی
- انتخابات شورای ولایتی
- انتخابات شورای ولسوالی ها
- انتخابات شورای قریه جات
- انتخابات شاروالیها

هدف پالیسی

تقویت مشارکت زنان در پروسه انتخابات

مقاصد پالیسی

- ایجاد فضای امن و مصوون برای زنان در تمام پروسه های انتخابات ملی.
- تقویت حضور فعالانه زنان در مراحل مختلف انتخابات ریاست جمهوری، پارلمانی، شورای ولایتی شورای، شورای ولسوالی و شورای قریه جات و شاروالی ها به حیث انتخاب کننده و انتخاب شونده .
- بلند بردن سطح آگاهی جامعه جهت کاهش محدودیت ها در حضور زنان در انتخابات فوق الذکر.
- ایجاد هماهنگی لازم با کمیسیون مستقل انتخابات، کمیسیون شکایات انتخابات، وزارت داخله، ارگان های محلی، احصاییه مرکزی، جامعه مدنی و رسانه ها، جهت فراهم آوری تسهیلات مشارکت زنان بیشتر در پروسه انتخابات.

ساحه تطبیق پالیسی

پالیسی ملی تقویت مشارکت زنان از پروسه انتخابات در تمام افغانستان قابل تطبیق بوده و در تمام انتخابات به منصفه اجرا قرار میگیرد.

مبنای پالیسی

قانون اساسی ماده (۷-۲۲-۳۳-۸۴-۸۳)

ماده ۲۲: هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است .

ماده ۳۳: اتباع افغانستان حق انتخاب شدن و حق انتخاب کردن را دارد .

قانون انتخابات

برنامه عمل ملی برای قطعنامه ۱۳۲۵

قطعنامه کنفرانس علمای اسلامی افغانستان انتخابات از دیدگاه اسلام مواد (۴-۵-۶)

ماده چهارم: اشتراک کننده گان کنفرانس از قشر انانث جامعه می خواهند در کنار برادران خویش فعالانه در پروسه انتخابات سهم بگیرند .

ماده پنجم: از آنجاییکه انتخابات یک امر مطابق به دساتیر و احکام شریعت اسلام است ، پس اشتراک زنان در آن کدام ممانعت شرعی ندارد .

ماده ششم: اشتراک کننده گان کنفرانس از کمیسیون مستقل انتخابات میخواهند سهولت های مناسب را برای اشتراک کننده گان خاصا زنان به منظور اشتراک شان در پروسه ثبت نام رای دهنده گان و انتخاب در نظر بگیرند .

اعلامیه اسلامی حقوق بشر(ماده یک بند الف)

بشر بطور کلی یک خانواده است که بنده گی نسبت به خداوند و فرزندی نسبت به آدم آنها را به هم گرد آورده و همه مردم در اصل شرافت انسانی و تکلیف و مسولیت بدون هرگونه تبعیض از لحاظ نژاد یا رنگ ، زبان یا جنس یا اعتقاد دینی یا وابستگی سیاسی یا وضع اجتماعی برابرند .

تحلیل وضعیت

بر اساس تعهدات ملی و بین المللی دولت افغانستان، مشارکت زنان در انتخابات یک امر حتمی است. بدون مشارکت سیاسی زنان پروسه انتخابات تکمیل نمی باشد چون نیم پیکره از جامعه از این پروسه ملی محروم می گردد، بناء برای مشارکت هرچه بیشتر زنان در انتخابات، باید در روشنایی درس های آموخته شده و چالش های یاد داشت شده از انتخابات دوره های قبل، راه حل های برای تقویت مشارکت مشارکت زنان در انتخابات شناسایی عملی گردد. براساس مسئولیت های مندرج وزارت امور زنان در استراتیژی انکشاف ملی و پلان کاری ملی برای زنان افغان، پلان ملی برای تطبیق قطعنامه ۱۳۲۵ ملل متحد... وزارت امور زنان این پالیسی را تدوین و از تطبیق آن نظارت می نماید؛ همچنان هماهنگی های لازم را در چوکات صلاحیت کاری خویش انجام می دهد. . همچنان در پلان کاری ملی افغانستان بیشتر تذکر یافته در امر تطبیق آن که در راستای مشارکت سیاسی زنان وزارت امور زنان مکلف است تلاش نموده فعالیت های خویش را درین راستا اجرا نماید.

۱- اصل : تقویت مشارکت مشارکت زنان در نهاد های انتخابی و انتصابی در تمام سطوح تصمیم گیری ادارات دولتی به ۳۰ فیصد الی سال ۲۰۲۰

۲- اصل: تقویت مشارکت مشارکت زنان در حکومت بخصوص سطوح رهبری که مسولیت آنها قوه مجریه به عهده دارد.

طبق گزارشات دفتر فیفا در سال ۱۳۹۳ اشتراک زنان در انتخابات ۳۷٪ بوده که نظر به مشکلات امنیتی این رقم در تمام ولایات کشور به شکل یکسان نبوده در ولسوالی های نا امن ، مشارکت زنان اکثرا کم رنگ و ناچیز میباشد . طبق گزارش ۱۳۹۴ اداره مرکزی احصاییه افغانستان ۵۲ درصد نفوس افغانستان را زنان تشکیل داده است. بر اساس یافته های گزارشهای متعدد راجع به انتخابات و مشارکت زنان در آن، موارد ذیل از جمله چالشهای عمده سد راه حضور زنان در انتخابات می باشد.

مروری مشارکت زنان در پروسه های سیاسی

پس از سال ۱۳۸۰ افغانستان وارد مرحله تازه شده که از بدو تشکیل حکومت پساتالبانی و با حضور جامعه بین الملل در افغانستان پایه ها و اساسات نظام دوباره شکل گرفت. حکومت مبتنی بر دموکراسی که در آن تمام مردم از حقوق مساوی و برابر برخوردار باشد میتواند پاسخگوی نیازمندی های سیاسی و اجتماعی مردم افغانستان باشد. در توافقنامه بن وقتی بحث روی مشارکت زنان و نمایندگی عادلانه تمام گروه های قومی و مذهبی در اداره موقت ولویه جرگه مطرح شد. خود جرقه یی برای متبلور ساختن حضور و اشتراک زنان در پروسه های سیاسی و دیموکراتیک بود. در دوره نوین دیموکراسی در افغانستان زنان توانستند پس از دهه های متعددی در چوکات دولت حضور گسترده یی داشته باشند. اشتراک زنان را نمیتوان در کابینه دولت خلاصه کرد؛ زنان افغان امروزه در اکثر وزارت ها، کمیسیون ها، معینیت ها، ریاست ها و ولایات، پارلمان و مکاتب و دانشگاه ها ایفای نقش میکنند. وزارت تحت عنوان وزارت امور زنان بر اساس توافقات کنفرانس بن در چوکات اداره موقت افغانستان در سال ۱۳۸۰ ایجاد گردید. اولین وزیر وزارت امور زنان داکتر سیما سمر بود که از سال ۱۳۸۰ تا اواخر سال ۱۳۸۱ خدمت نمودند. بعد از آن داکتر حبیبه سرابی و داکتر مسعوده جلال به ترتیب وزاری امور زنان بودند. در سال ۱۳۸۵ داکتر حسن بانو غضنفر به حیث وزیر امور زنان مقرر گردید. و با تشکیل حکومت وحدت ملی کابینه جدید، خانم دلبر نظری، به عنوان وزیر امور زنان ایفای وظیفه مینمایند.

وزارت امور زنان از تطبیق مشی سیاسی و اجتماعی دولت جهت تامین و توسعه حقوق بشر مشروع زنان در کشور و رعایت قانونیت در زندگی انهادر ساحه فعالیت خویش مسوول میباشد. بر علاوه وزارت امور زنان ، نهاد ها و انجمن های متعددی در طول ۱۳ سال اخیر به هدف حمایت از حقوق زنان تاسیس و ایجاد گردید. به گونه مثال ، شبکه زنان افغان و نهادهای تحقیقاتی حقوق زنان و اطفال در زمینه حقوق زنان فعالیت مینمایند.

در این میان فیفا نیز فعالیت های گسترده و چشمگیری در عرصه های حقوق سیاسی و اشتراک زنان در پروسه های سیاسی در طول فعالیت خود داشته است. با توجه به چالش های فراوان فراراه پیشرفت زنان در انتخابات های قبلی فیفا، گروه داد خواهی حقوق سیاسی زنان را که متشکل از زنان بانفوذ و نخبه اند، پایه گذاری نمود تا به مشکلات زنان رسیدگی گردد. گروه داد خواهی حقوق سیاسی زنان متشکل از اعضای پارلمان، رسانه ها، کمیسیون

های انتخاباتی، کمیسیون های شکایات انتخاباتی و نهاد های جامعه مدنی میباشد اینک به سیر تاریخی اشتراک زنان در انتخابات میپردازیم.

نگاهی مختصر بر اشتراک زنان در انتخابات های گذشته :

مطابق ماده چهارم قانون انتخابات، انتخابات عبارت از روند قانونی و رسمی جهت گزینش افراد در کرسی های انتخابی پیش بینی شده در قانون اساسی از طریق رای آزاد عمومی سری و مستقیم میباشد. دیموکراسی در عمل به معنای مشارکت و رقابت سیاسی گروه ها و احزاب جهت تصریف قدرت سیاسی و اداره کشور میباشد. در نظام های دیموکراتیک حاکمیت به مردم واگذار شده است. و اعمال و حاکمیت امروزه از طریق غیر مستقیم یعنی انتخاب نماینده عملی میگردد. بنابراین، برای انتخاب نمایندگان نیاز به انتخابات میباشد.

اداره و حکومت کشور را از فعالیت های اصلی اکثر آجوامع می پندارد. انتخابات دارای عملکرد های متعددی بوده و شرایط را برای کنترل مردمی مهیا میسازد، و متضمن آن هستند که حکومت کنندگان (اداره کنندگان کشور) در چهار چوب گزینه هایی که برای رای دهندگان ارایه میگردد، مشهورترین و مقبولترین افراد هستند. در صورت برگزاری منظم انتخابات مسولیت های حکومت مورد تاکید قرار میگیرند، همانطوریکه نماینده گان منتخب باید به صورت متناوب پاسخگوی رای دهندگان باشد. بر این اساس، انتخابات مجرای ارتباطی میان حکومت کنندگان و شهروندان هستند.

تمام شهروندان واجد شرایط جوامع در این پروسه های دیموکراتیک سهم خود را ایفا مینمایند. زنان هم به مثابه مردان میتواند در این پروسه هانقش اساسی خود را ایفا نمایند هرگاه به سیر تاریخی انتخابات در کشور نگاه کنیم اولین انتخابات ریاست جمهوری در ماه میزان سال ۱۳۸۳ برگزار گردید که تعداد مجموعی کاندیدان ۱۸ نفر که ۱۷ نفر ایشان مردان و ۱ نفر آنرا کاندید زن تشکیل میداد. تعداد مجموعی رای دهندگان ۸۱۲۸۹۴۰ نفر واجد شرایط که ۴۱٪ را رای دهنده زن تشکیل میداد. با وجودیکه سطح آگاهی مردم از روند انتخابات پایین بوده ولی امنیت خوب تامین بود به همین دلیل رقم رای دهندگان زن از فیصدی بلندی برخوردار است.

در انتخابات ولسی جرگه و شورای ولایتی ۱۳۸۴ که در ماه سنبله برگزار گردیده بود تعداد مجموعی کاندیدان ۲۷۷۵ ولسی جرگه نفر که از آن جمله ۳۳۵ نفر آنرا زنان و تعداد مجموعی کاندیداهای شورای ولایتی به ۳۰۲۵ که تعداد کاندیدای زن را ۲۴۷ نفر را کاندیدها زن تشکیل میداد. که رقم رای دهندگان در این انتخابات به ۶۴۰۸۳۲۴ نفر میرسید. که سهم زنان ۴۱٪ بود هرگاه تجلیل از انتخابات های سالهای ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ داشته باشیم به این نتیجه میرسیم که با وجودیکه سطح عمومی اشتراک شهروندان به عنوان رای دهنده سیر نزولی را نشان میدهد ولی گراف اشتراک زنان تغییر به نموده است.

دلیل براینست که درسالهای ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ چالش امنیتی، تقلب و تخطی انتخاباتی به شکل گسترده ان محسوس نبوده و زنان به سادگی میتوانستند به پای صندوق های رای رفته و رای خود را برای کاندیدمورد نظر خود را اعمال نمایند.

به همین ترتیب درانتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ که تعدادمجموعی کاندیداها ۴۱ نفر که ۲ نفر آنراکاندید زن تشکیل میداد ارقام رای دهنده گان بصورت مجموعی به ۴۸۲۳۰۹۰ که از این جمله ۳۸٪ را زنان شکل داده است.

فیصدی سهم زنان دراین انتخابات نسبت به انتخابات های گذشته سیرنزولی را نشان میدهد به دلیل اینکه آرام آرام یک سلسه چالشهاست راه زنان قرارمیگیرد. عدم آگاهی زنان ازپروسه های سیاسی، مشکلات سنتی، بیخبری خانواده ها از حقوق سیاسی زنان از جمله مشکلات است که زنان نمی توانند بصورت گسترده درانتخابات منحیث رای دهنده اشتراک نمایند.

ولی از طرف دیگر هرگاه به اشتراک زنان منحیث کاندیداها بنگاریم، ملاحظه میشود که رقم کاندیداها نسبت به انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۳ فیصدی بلندتری را نشان میدهد دلیل عمده همانا در نظر گرفتن تسهیلات در کارت های حمایتی و تضمین پولی از طرف کمیسیون مستقل انتخابات است. که این تسهیل به اساس تلاشها همه جانبه نهادهای ذیدخل انتخابات و سایر نهاد های مدنی صورت گرفته بود.

انتخابات شورای ولایتی سال ۱۳۸۸ تعداد مجموعی کاندیداها به ۳۱۸۰ تن میرسید که از ان جمله ۳۳۳ نفر آنها رازنان تشکیل میداد.

هرگاه انتخابات شورای ولایتی ۱۳۸۳ را با انتخابات شورای ولایتی ۱۳۸۸ مقایسه کنیم تعداد کاندیدها سیر صعودی را پیموده اند ان هم به دلیل اینکه سهمیه برای زنان در قوانین درج گردید که زنان را تشویق براین امر نمودند تا منحیث کاندیداها بتوانند درپروسه اشتراک نمایند که این هم برمیگردد به تلاشها و دست آوردهای نهاد های ذیدخل انتخابات و نهاد های جامعه مدنی که برای تحقق اساسی بخصوص سیاسی زنان کارمینمایند.

انتخابات ولسی جرگه سال ۱۳۸۹ که در سنبه همان سال برگزار گردید تعداد مجموعی کاندیداها ۲۵۵۶ نفر را تشکیل میداد که از ان جمله ۴۰۶ زن منحیث کاندیداها اشتراک داشتند.

ارقام رای دهنده گان انتخابات به ۵۶۰۲۶۹۰ نفر میرسید که ۳۹٪ آنرا زن تشکیل میداد.

هرگاه انتخابات ولسی جرگه سال ۱۳۸۴ را با ۱۳۸۹ مقایسه نمایم دراین دو نوع انتخابات سطح اشتراک زنان سیر نزولی را پیموده به دلیل اینکه چالشها چون مشکلات امنیتی، مشکلات سنتی، بی خبری از حقوق اساسی، نبود کارمندان زن در محلات و مراکز رایدهی حین ثبت نام و روز انتخابات، عدم موجودیت مراکز و محلات

رایدهی دراماکن عامه که دسترسی آن به زنان سهل باشد تشکیل میداد. برعکس سهم زنان منحصیث کاندیدها در این انتخابات سیر صعودی را نشان میدهد و آنهم به دلیل اینکه در نظر گرفتن ۲۷٪ سهمیه برای زنان در انتخابات ولسی جرگه مدنظر گرفته شده است. که باعث تشویق زنان گردید. در پروسه به سادگی اشتراک داشته و رقابت نمایندند.

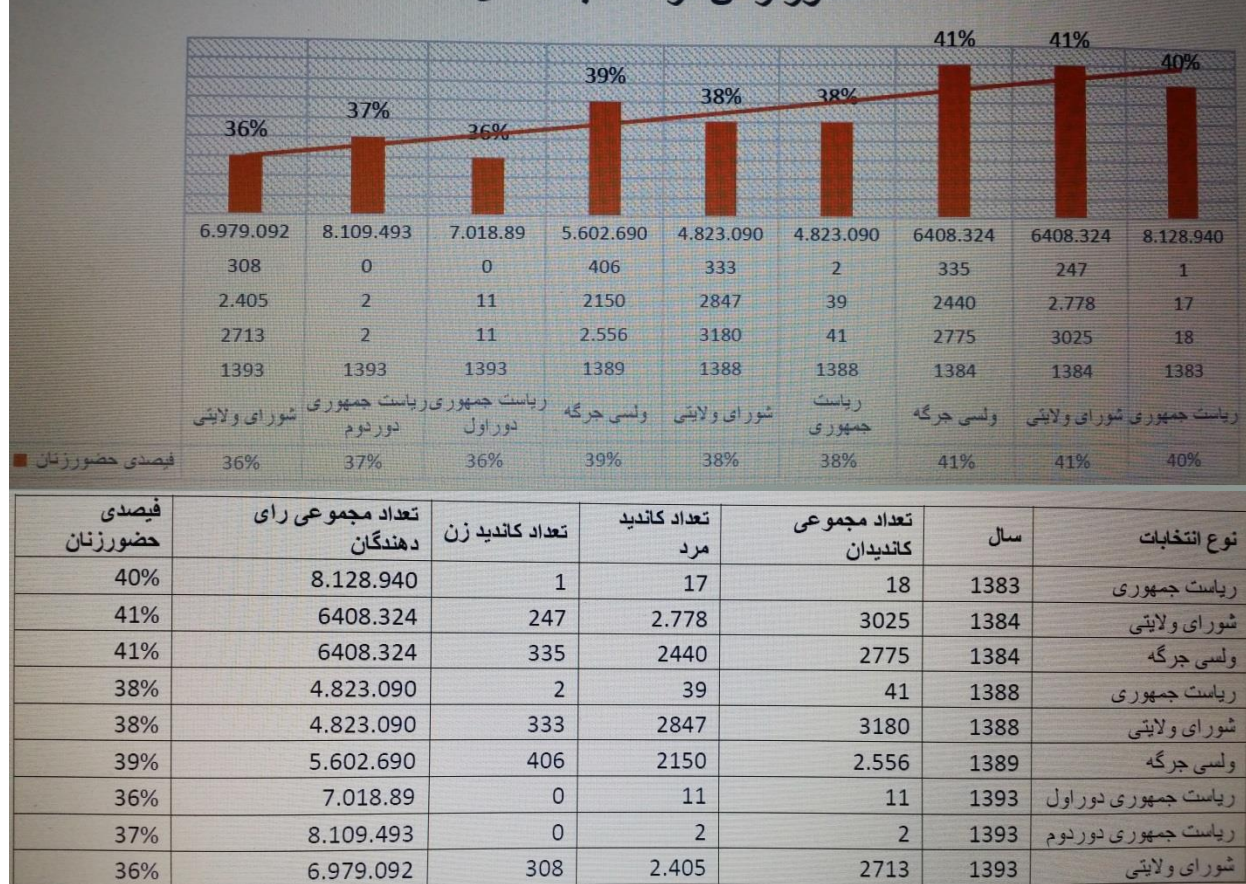
در انتخابات ریاست جمهوری و شورای ولایتی ۱۳۹۳ که شامل دو دوره بود. که در دوره اول تعداد مجموعی کاندیدها ۱۱ نفر بوده و هیچ کاندید زن وجود نداشت. و دور دوم انتخابات ریاست جمهوری همین سال ۲ نفر کاندیدها بهم رقابت نموده که در میان بازمهم هیچ کاندید زن وجود نداشت.

تعداد مجموعی اشتراک کننده گان در انتخابات ۸۱۰۹۴۹۳ منحصیث رای دهنده که ۳۷٪ انرا زنان تشکیل میداد. همچنان تعداد مجموعی کاندیدها در شورای ولایتی ۲۷۱۳ تشکیل میداد که ۳۰۸ نفر آنها را زنان تشکیل میداد. هرگاه انتخابات سال ۱۳۹۳ را با انتخابات ۱۳۸۳ و انتخابات سال ۱۳۸۸ ریاست جمهوری و شورای های ولایتی را مقایسه نمایم برمیآید که سهم و اشتراک کننده زنان منحصیث کاندیدها و رای دهنده سیر نزولی را پیموده است. به دلیل اینکه چالشها چون وابسته گی اقتصادی زنان کمبود پولیس زن در هنگام تامین امنیت انتخابات، هدم استخدام کارمندان طبقه اناث در محلات رای دهی زنانه، دور بودن مراکز رای دهی از محل بود و باش خانواده ها، عدم آگاهی خانواده هاز پروسه های سیاسی به خصوص انتخابات و موجودیت ...

فرهنگ مردسالاری، سطح سواد پایین میان زنان، بی باوری بروضعیت حاکم سیاسی کشور، رسوم و عنعنات حاکم در جامعه (دیدگاه سنتی نسبت به زنان) باعث گردیده است تا زنان نتوانند منحصیث رای دهنده و کاندیدها اشتراک نمایندند.

پس با مطالعه پس منظر انتخابات هادر کشور نیاز به کار بیشتر وجود دارد. چون مشکلا فراراه زنان روبه افزایش است. فلهدا مسوولیت وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل انتخابات، کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی و نهاد های مدنی که برای تحقق سیاسی زنان محسوس است بنایاز به تلاشها و فعالیت های بیشتر را وجود دارد.

حضور زنان در انتخابات های گذشته

منبع: گزارشات فیفا سال ۱۳۹۶

بعد از روی کار آمدن دولت موقت در ۲۰۰۱، تلاشهای زیادی برای مشارکت هرچه بیشتر زنان در تمام عرصه ها مخصوصا انتخابات، صورت گرفت. قانون اساسی منحيث وثيقه ملی، حقوق بشري به شمول حق مشارکت سياسي زنان را به رسمیت شناخت و مکلفیت های را بر دولت وضع نمود که تساوی حقوق زنان در پیشگاه قانون را تأمین نماید. براساس این قانون، برای زنان در ولسی جرگه سهمیه ۲۷ درصدی در نظر گرفته شده است و زنان از حق رای برخوردار گردید. علاوه بر آن، مطابق قانون انتخابات در شورای ولایتی، شورای ولسوالی و شورای قریه برای زنان سهمیه ۲۵ درصدی در نظر گرفته شده است.

این تدابیر با توجه به محرومیت تاریخی زنان در افغانستان، برای بهبود جایگاه زنان، اتخاذ گردید. گرچند تا هنوز انتخابات شورای ولسوالی، شاروالهای، مجالس شاروالی و و قریه دایر نگردیده است، اما تدوین چهارچوب قانونی حمایت از زنان و تصریح سهمیه ای ۲۵ درصدی برای زنان در شورای ولسوالی و قریه، گام مثبت در این عرصه می باشد. در انتخابات شاروال ها و مجالس شاروالی، گرچند سهمیه ای برای زنان اختصاص نیافته است، اما هیچ

ممانعت قانونی برای زنان جهت شرکت در این انتخابات ها نیز وجود ندارد. تا هنوز که شاروالها انتصابی می باشد، برای اولین بار یک زن در دایکندی و یک زن در ولایت میدان وردگ منحصیث شاروال معرفی گردید.

چالش های زنان در انتخابات

- مشکلات اقتصادی زنان
- پائین بودن سطح آگاهی خانواده ها از پروسه های سیاسی بخصوص انتخابات
- کمبود پولیس زن در تامین امنیت
- دور بودن محلات رایدهی
- کمبود کارمندان اناث در محلات رایدهی
- بی باوری نسبت به توانایی زنان
- تهدیدات امنیتی وضعیت حاکم در کشور
- سطح پایین سواد زنان .
- رسوم عنعنات ناپسند حاکم در جامعه .
- تقلب و تخلف در پروسه انتخابات مخصوصا در رای زنان و نداشتن حمایت سیاسی زنان .
- موجودیت شرایط سخت کاندیداتوری در قانون انتخابات بگونه مثال شرط تحصیل برای شورای های ولسوالی ها
- نداشتن تذکره تابعیت
- استفاده کارت زنان توسط مردان.

راه حل های پیشنهادی

- در مورد توانمندی سازی زنان برنامه مشخص طرح، تدوین و تطبیق گردد.
- تقویت مشارکت محلات مناسب رای دهی برای زنان
- اجرای کامل پروگرام دارای اولویت تقویت اقتصادی زنان
- در نظر گرفتن تخفیف در مسئولیت مالی زنان در مقررات ذیربط انتخابات
- راه اندازی برنامه های آگاهی دهی در خصوص حقوق سیاسی مخصوصا حق مشارکت زنان در پروسه انتخابات
- استخدام بیشتر پولیس زن برای تامین امنیت مراکز رای دهی و محافظت زنان کاندید

- رعایت ملاحظات مسافت راه مناسب بودن محل در هنگام تعیین محلات رای دهی
- استخدام بیشتر زنان در کمیسیون های انتخابات و شکایات انتخاباتی
- تشویق احزاب سیاسی برای سهم دادن بیشتر زنان زمانی معرفی کاندیدای حزبی.
- تدویر برنامه های آموزشی راجع به جمع آوری کمک مالی و پیشبرد کمپاین های انتخاباتی برای کاندیدان زن
- منع و جلوگیری از رای دادن مردان به جای زنان
- اتخاذ شرایط سهل تر برای زنان در مقایسه با مردان جهت نامزد شدن در چوکی های انتخابی
- توزیع تذکره برای زنان
- جدی گرفته سهم زنان در شورا های قریه و ولسوالی
- تامین امنیت کاندیدان زن
- توجه جدی به جلوگیری خشونت علیه زنان در جریان انتخابات

مکلفیتهای ادارات ذیربط پالیسی

وزارت امورزنان

- هماهنگی با ادارات ذیربط جهت آگاهی دهی از پروسه های انتخابات برای زنان در قالب پروتوکول و تفاهمنامه ها.
- مبارزه با رسوم و عنعنات ناپسند که مانع شرکت زنان در روند انتخابات میگردد.
- نظارت از تطبیق این پالیسی با شرکای تطبیق کننده پالیسی
- تشویق زنان برای گرفتن تذکره تابعیت و مشارکت زنان در انتخابات
- ایجاد میکانیزم ثبت موارد خشونت علیه زنان مرتبط به انتخابات (از مراحل ثبت رای دهنده، کاندیدا ها، دوره تبلیغات انتخاباتی تا روز رای دهی و اعلان نتایج شو شروع کار کاندیدا های برنده) و احاله آن برای تعقیب عدلی
- اتخاذ و هماهنگی اقدامات موثر و عاجل جهت رسیدگی به موارد خشونت علیه زنان که سبب کاهش مشارکت زنان در انتخابات می گردد.
- تهیه گزارش عمومی از خشونت علیه زنان کاندید، و اقدامات اتخاذ شده جهت رسیدگی به آن

- تدویر جلسات عمومی با احزاب سیاسی برای تشویق آنها جهت تقویت مشارکت مشارکت معنی دار زنان در احزاب سیاسی
- راه اندازی مطالعه عوامل بازدارنده مشارکت زنان در انتخابات، حد اقل یک ماه قبل از انتخابات و تهیه پیشنهادات لازم برای رسیدگی به عوامل مذکور.

کمیسیون مستقل انتخابات

- طرح پالیسی ها و راهکار ها جهت تقویت مشارکت مشارکت سیاسی زنان .
- ارتقای ظرفیت مبلغین برنامه های آگاهی دهی برای زنان و مردان
- راه اندازی کمپاین های وسیع آگاهی دهی در مرکز ولایات ، ولسوالی ها ، و مناطق دور دست جهت تقویت مشارکت مشارکت زنان در این پروسه
- استخدام بیشتر زنان در پست های مدیریتی و تصمیم گیری به سطح مرکز وولایات .
- تقویت و حمایت از واحد جندر کمیسیون مستقل انتخابات .
- راه اندازی برنامه های آموزشی نحوه رای دهی و تیک مارک کردن ورق رای دهی.
- تهیه مواد آموزشی ساده برای ثبت نام رای دهندگان و نامزدان، رای دهی، رعایت نظم و نوبت
- اتخاذ اقدامات لازم برای کاهش مسؤولیت مالی زنان نامزد در انتخابات
- ارائه آمار و معلومات از میزان مشارکت زنان در پروسه انتخابات به مطبوعات و ویبسات خود.
- طرح میکانیزم مشخص برای جلوگیری آزار و اذیت زنان مطابق قانون نافذه مربوطه
- منع مطلق رای دهی مردان به جای زنان
- اعمال پالیسی سهمیه زنان در بین کاندیداهای مورد حمایت احزاب
- تعیین محلات رای دهی مناسب از هر لحاظ به شمول مسافت راه برای زنان و در نظر گرفتن محلات رای دهی سیار در صورت لازم
- ارائه گزارش از میزان مشارکت زنان در انتخابات همراه با تجربیات آموخته شده، چالشها، و پیشنهاد راه حل ها.
- ایجاد هماهنگی با نهادهای امنیتی برای تأمین امنیت زنان نامزد، در صورت مطرح کردن نگرانی های امنیتی واقعی از سوی آنها.

کمیسیون شکایات انتخابات

- کمیسیون شکایت انتخاباتی در مرکز و ولایات در جریان رسیدگی به شکایات باید به شکایت های زنان اولویت بدهد.
- تطبیق پالیسی عدم تحمل مطلق آزار و اذیت جنسی زنان کارمند در کمیسیون و آزار جنسی کاندیدا های زن
- ارائه گزارش از میزان شکایت زنان و انواع شکایات آن، همچنان راجع به چگونگی رسیدگی به آن
- استخدام بیشتر زنان در پست های مدیریتی و تصمیم گیری به سطح مرکز و ولایات
- ایجاد تسهیلات لازم برای زنان در قسمت بررسی و رسیدگی به شکایات و اعتراضات شان
- گماشتن زنان در پست های مدیریتی انتخاباتی در مرکز و ولایات .

کمیسیون مستقل حقوق بشر

- کمیسیون حقوق بشر مکلف به بررسی قضایای نقض حقوق سیاسی زنان در ولایت ها و مرکز میباشد .
- همکاری با نهاد های جامعه مدنی برای تثبیت و گزارش موارد نقض حقوق سیاسی زنان و پیگیری آن با نهاد های زیربسط .

وزارت های داخله، دفاع و امنیت ملی

- استخدام بیشتر زنان در بخش امنیتی جهت تامین انتخابات در سایت ها
- تامین امنیت نامزدان زن که در معرض تهدید و خطر می باشد به درخواست کمیسیون انتخابات
- تطبیق قانون نافذ کشور جهت حضور و مشارکت روز افزون زنان در انتخابات .
- توظيف یک نفر پولیس برای کاندیدان جهت تامین امنیت آنها در صورت ضرورت.
- تامین امنیت گردهمایی ها و کمپاین کاندیداها ی زن.
- اتخاذ و تطبیق پالیسی عدم تحمل مطلق آزار و اذیت زنان توسط کارمندان وزارت های مذکور.
- تهیه مواد آموزشی ساده برای چگونگی درخواست و دریافت حمایت های امنیتی.

اداره مستقل ارگان های محل

- ایجاد هماهنگی با ادارات ذیربط جهت بهتر برگزار شدن انتخابات.
- هماهنگی با ادارات جهت حمایت از کاندیدای زن مطابق قوانین

- آگاهی دهی برای مردم از اهمیت حضور زنان در انتخابات.

وزارت اطلاعات و فرهنگ

- ترویج فرهنگ سهمگیری و مشارکت زنان در تصمیم گیری های ملی انتخابات از طریق رسانه های چاپی ، صوتی ، تصویری ، دولتی ، و غیر دولتی .
- مبارزه علیه رسم و عنعنات ناپسند جامعه که مانع مشارکت زنان در انتخابت میگردد از طریق رسانه ها .
- گسترش آگاهی های انتخاباتی عامه از طریق رسانه های چاپی ، صوتی ، تصویری ، دولتی و غیر دولتی .
- گسترش آگاهی های انتخاباتی عامه از طریق رسانه های چاپی ، صوتی ، تصویری ، دولتی و غیر دولتی بمنظور تغییر ذهنیت مردمدر قسمت مشارکت شان منحيث یک مسوليت.

وزارت حج و اوقاف

- تبليغ در جهت تقويت مشارکت مشارکت زنان در مراحل مختلف انتخابات و فراهم سازی تسهیلات لازم در هماهنگی با ارگان های ذیربط از طریق مساجد و منابر .
- جلوگیری تبلیغات تخریش کننده اذهان عامه از طریق مساجد که سبب مخدوش شدن افکار عامه میگردد.
- آگاهی در مورد اهمیت مشارکت زنان در انتخابات از دیدگاه دین مقدس اسلام .

وزارت معارف

- شامل سازی و جاگزینی موضوعات مربوط به اهمیت و مشارکت سیاسی زنان از لحاظ شرع و قانون در انتخابات و سایر موارد در نصاب تعلیمی مراحل ثانوی مکاتب .
- معرفی زنان باسواد توسط مکتب جهت استخدام کارمندان اناث در مراکز رایدهی به کمیسیون مستقل انتخابات .

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان

- همکاری با کمیسیون انتخابات جهت دسترسی زنان بیجا شده و مهاجر در پروسه های انتخابات بحیث رای دهنده و کاندیدا.

- جلب کمک های ملی و بین المللی جهت آگاهی عامه و زنان از اهمیت مشارکت زنان در پروسه های انتخابات.
- فراهم سازی زمینه اشتراک زنان عودت گنده در انتخابات.

لوی حارنوالی

- اولویت دادن در رسیدگی به قضایای خشونت علیه زنان در پروسه های انتخابات.
- رسیدگی به موقع به شکایات زنان کاندیدا یا رای دهنده در صورت وقوع هر نوع جرم علیه آنها.
- جلوگیری از هر نوع عمل غیر قانونی که باعث کاهش حضور زنان در پروسه های انتخابات میگردد.

ستره محکمه

- رسیدگی به موقع به دعاوی و قضایای که از سوی زنان در مورد جرایم انتخاباتی و ایجاد ممانعت برای حضور زنان در پروسه های انتخابات راجع میگردد.
- ایجاد محاکم سیار برای رسیدگی به جرایم انتخاباتی که مانع و یا باعث کاهش حضور زنان در انتخابات میگردد.

وزارت زراعت

- آگاهی دهی زنان زارع و مالدار در مورد پروسه های انتخابات، اهمیت انتخابات و نحوه اشتراک آنها در این روند.
- ایجاد میکانیزم های تشویقی برای زنان که در بخش زراعت مصروف هستند تا در پروسه های انتخابات اشتراک نماید.

انجمن مستقل وکلای مدافع

- معرفی وکلای مدافع رایگان برای رسیدگی به قضایای انتخاباتی که زنان متضرر شده اند و یا شکایت دارد.
- همکاری با ارگانهای عدلی در مورد رسیدگی به قضایا و شکایت زنان در پروسه های انتخابات.

روش و چگونگی تطبیق پالیسی

این پالیسی از طریق پلان های تطبیقی و نظارتی مورد اجرا و تطبیق قرار میگیرد.

منابع و امکانات مورد نیاز:

۱. منابع بشری
۲. منابع مالی
۳. منابع تخیلی

نظارت از پالیسی

بعد از نهائی شدن این سند پالیسی، وزارت امور زنان با شرکای تطبیق کننده پالیسی مسئول نظارت از تطبیق این پالیسی می باشد.

ضمایم

ضمیمه شماره اول: پلان تطبیقی

زمان پالیسی (طبق فیصله جلسه کمیته درج خواهد شد).